

O TRADUCTOR E AS MALAS COMPAÑÍAS

Alberte Álvarez Lugrís
Universidade de Vigo

*O, he sits high in all the people's hearts;
And that which would appear offence in us
His countenance, like richest alchemy,
Will change to virtue and to worthiness.*

Shakespeare, *Julius Cæsar*, I, 3:157.

No ano 1928 Koessler déulle-lo nome de *faux amis* ás “*trahisons ou pièges du vocabulaire anglais*”. Dende aquela, non foron moitos os estudos que se ocuparon deste aspecto do que Wandruszka (1969:14) denomina asistematidade das linguas. Tradicionalmente víñase definindo o fenómeno como “*die Wörter, die in zwei oder mehreren Sprachen die gleiche oder eine ganz ähnliche Form haben, só daß wir leichtsinnigerweise glauben können, sie müßten auch dasselbe bedeuten*” (Wandruszka 1975:214, a mesma definición que dá tamén en 1977), é dicir: palabras de dúas linguas que comparten unha mesma forma pero teñen significados diferentes. En diversos traballos temos presentado xa a nosa proposta de estudio, definición e clasificación do fenómeno dos *falsos amigos* (Álvarez Lugrís, 1993, 1994, 1995, 1997, en prensa).

De acordo coas definicións semánticas e psicolingüísticas de Kudela (1980), Cartagena e Gauger (1986) e Wilczynska (1989), a definición máis axeitada de *falso amigo* semella se-la de *interferencia interlingüística* provocada por unha semellanza formal de dous elementos en dúas linguas distintas; mellor dito: unha interferencia dunha lingua noutra lingua como consecuencia de certas semellanzas formais. Esta interferencia lévanos a cometer erros semánticos e sintácticos xa que a semellanza dos significantes non vai acompañada dunha semellanza dos significados.

Por outra parte, unha clasificación de falso amigo que se cinga só á palabra supón limita-la propia definición, xa que o engano provocado pola devandita semellanza dos significantes pode aparecer en niveis diferentes ó da

palabra: frases, xiros, refráns, estruturas semánticas, a categoría gramatical xénero, etc. (Cf. Álvarez LUGRÍS 1997:38-56).

Xa que logo, semellaba preciso reface-la tipoloxía clásica dos falsos amigos e comezar por buscar un termo *neutro* que os agrupase a todos eles sen facer referencia a ningunha unidade gramatical. O termo máis axeitado é *falso amigo*, que recolle calquera clase das devanditas interferencias.

Dentro da clase xeral dos falsos amigos, e seguindo criterios formais e semánticos, podemos establecer cinco clases distintas:

1. palabras
2. frases feitas, refráns e xiros idiomáticos
3. estruturas sintácticas
4. a categoría gramatical xénero
5. situacións e connotacións

Ocupámonos fundamentalmente do primeiro grupo, o das palabras, xa que é o máis numeroso e o que maior perigo representa tanto para o estudante de linguas como para o traductor. Este grupo das palabras, ó que chamamos **homomorfos heterosemánticos**, divídese en dous subgrupos fundamentais: aquelas parellas de palabras que están relacionadas etimoloxicamente (**homomorfos heterosemánticos cognados**) e os que non o están, é dicir, aquelas parellas de palabras que teñen unha semellanza accidental (**homomorfos heterosemánticos alleos**). Claro está que o grupo que maior interese ten para o lingüista –e máis perigo representa para os tradutores– é o dos cognados, xa que constitúen un caso de evolución semántica dispar dun mesmo étimo en dúas linguas.

Debemos ter en conta que os falsos amigos non o son obxectivamente; é dicir, dous elementos de dúas linguas que presenten certa semellanza formal e diferencias semánticas non van ser sempre, e para tódolos falantes, falsos amigos. O risco de caer no erro depende da competencia lingüística de cada falante.

A competencia lingüística xeral, dinos Coseriu (1992:106-107 e 136-152), é a que se ocupa de detectar e constatar incongruencias no uso da lingua; é unha potencialidade, unha capacidade que posúe todo falante independentemente de calquera lingua concreta. Semella máis atinado, sen embargo, pensar que a capacidade efectiva de descubri-los falsos amigos dependerá máis ben das competencias particulares en linguas determinadas, é dicir, dos coñecementos de cada quen; mais tamén da concentración, da atención e da capacidade de se substraer á influencia da lingua materna ou outras linguas coñecidas. Por este motivo, tanto os estudantes de linguas estranxeiras como os estudiosos da lingüística e da tradución son susceptibles de caeren nesta trampa.

Unha das primeiras preguntas que nos facemos cando estudiamos-lo fenómeno dos falsos amigos é ¿por que xorden os falsos amigos? Seméllanos

imposible achar unha causa última e común a tódolos falsos amigos, xa que *cada palabra ten a súa propia historia*. Sería como pretender acha-la causa da existencia dunha lingua determinada. Podemos, non embargantes, constatar unha serie de condicións xerais e características dos sistemas lingüísticos que favorecen estas evolucións semánticas dispares. ¿Por que mudan as linguas e as palabras? Unha lingua non é un sistema perfecto, rematado e pechado. É máis ben un organismo vivo en continua renovación. É un organismo que vive nos seus falantes e con eles, que evoluciona e muda constantemente nun perpetuo sucederse de normas e innovacións e que está aberto ás influencias doutros sistemas. A lingua, como tal, existe só porque se refai a si mesma constantemente.

Na noción mesma de signo lingüístico proposta por Saussure atópase a condición básica necesaria para o cambio lingüístico: a arbitrariedade. Non hai motivo ningún para que o signo non cambie, xa que a ligazón entre o seu significante e o seu significado é arbitraria, non ten motivación, nin lingüística nin extralingüística. Podemos engadir, ademais, que tampouco hai motivo ningún para que unha palabra teña que presenta-la mesma evolución en dúas linguas diferentes: cando unha lingua se apropia dunha palabra, faise dona da súa forma e (de parte) do seu contido, mais tamén do seu futuro.

Por outra parte, as palabras que entran nun novo sistema lingüístico sóeno facer para cubrir un único espazo semántico baldeiro, de xeito que, dos moitos significados que a palabra pode ter na lingua de orixe, un só vai servir de base para as posteriores evolucións na lingua receptora.

* * *

Presentamos de seguido unha pequena escolma dos chamados homomorfos heterosemánticos. Aínda que unha ollada detida a calquera dicionario bilingüe abonda para decatármonos de que o número de falsos amigos é inmensamente maior, debemos ter en conta que non tódalas acepcións dun posible homomorfo heterosemántico son sempre *falaces*. Nós incluímos aquí só os significados enganosos.

abandon (v): non significa 'abandonar' no sentido de 'marchar, deixar un lugar', que en inglés se di *to leave*, senón 'abandonar para sempre (un lugar, unha idea, proxecto, etc)':

I have abandoned the idea of building my own house.

Abandonei definitivamente a idea de construí-la miña propia casa.

abuse (v): non debe traducirse como 'abusar' (*to use something wrongly* en inglés), senón por 'enganar' ou 'insultar', é dicir, 'facer mal uso de' (< LAT. *abusare*).

He did not like to hear Helen abused.

Non lle gustaba que insultasen a Helena.

acceptation (n): é cada un dos distintos usos ou significados que dunha palabra se recollen nun dicionario, é dicir, 'acepción', non 'acceptación' (*acceptance*).

The acceptations of this word are not properly explained in any of those dictionaries.

As acepcións desta palabra non están correctamente explicadas en ningún deses dicionarios.

adept (n): non é un 'adepto' (*follower*) senón un 'experto nalgún campo da ciencia' (< LAT. *adeptus*, 'o que acadou o saber').

All the teachers of the seminar are considered to be adept at computing.

Tódolos profesores do seminario están considerados como expertos en informática.

adjudicate (v): significa basicamente 'xulgar' (< LAT. *adiudicare*, 'resolver ou decidir en favor de alguén'), o que fan os xuíces –tamén chamados *adjudicators*–, e non 'adxudicar' (*award, sell*).

The Prison Board has the right to adjudicate on the punishment of any prisoner in the State.

O Consello de prisións ten dereito a decidir sobre o castigo de calquera dos presos do Estado.

advent (n): malia estar relacionado etimoloxicamente coa celebración relixiosa, non significa 'Advento' (*Advent* con maiúscula, a chegada de Cristo), senón 'chegada, aparición de algo ou alguén'.

The advent of microprocessors revolutionized the world of computing.

A chegada dos microprocesadores revolucionou o mundo da informática.

agenda (n): a *agenda* inglesa non contén números de teléfono e enderezos (*diary, notebook*), senón a 'orde do día dunha reunión' ou as 'liñas xerais dunha política, dun plan de acción, etc.' (< LAT. *agenda*, as cousas que hai que facer).

The agenda has three main points.

A orde do día ten tres puntos principais.

aperture (n): malia prodecer do mesmo étimo que apertura (< LAT. *apertura*), refírese a algo máis concreto: 'abertura', ou 'fenda, grecha', etc.

Into this aperture a droplet of mercury was poured.

Nesta abertura botouse unha gota de mercurio.

attend (v): moito ollo, porque, por exemplo, é moi distinto asistir a unha clase que atender (*to pay attention to*) ó que nela se explica.

The exhibition has been poorly attended.

Asistiu pouca xente á exposición.

avocado (n): como en case tódalas linguas romances refírese ó froito do aguacate (<NAHUATL *ahuacatl*), aínda que na idade media significaba tamén 'avogado' (hoxe *lawyer*).

I'll have an avocado salad.

Tomarei unha ensalada de aguacate.

beauteous (adx): non se utiliza para califica-la xente pía (*blessed, devout, saint*), senón para as cousas belas e fermosas.

He awoke in a beauteous garden.

Espertou nun fermoso xardín.

bigot (n): é unha palabra cunha curiosa e incerta historia. Semella que o viquingo Hrolf se negou a recoñece-lo rei Carlos o Sincero coa exclamación *bi Got!* (¡por Deus!), de onde procedería o significado (despectivo) de ‘testán, fanático’. Por outra parte, parece que a algúns militares da coroa española lles sorprendeu moito escoita-los soldados xermanos xurar por Deus coa mesma expresión, *bi Got!*, que, por metonimia, pasou a designa-lo mostacho que estes lucían.

A few bigots demonstrated in front of the Parliament against the new president.

Uns poucos fanáticos manifestáronse diante do Parlamento contra o novo presidente.

billion (n): o billón estadounidense e bastante máis pequeno có galego e o británico, xa que o noso ten doce ceros e o deles tan só nove (é dicir, mil millóns).

Finally, the country's budget for 1996 amounts to 1.3 billion dollars more than last year.

Finalmente, o presuposto do país para o 1996 sobrepasa o do ano pasado en mil trescentos millóns de dólares.

candid (adx): a candidez (brancura, *candere* –en latín, ‘ser de cor branca brillante’) á que se refire o adxectivo é ‘pureza de carácter’, máis non a inocencia excesiva do cándido galego (*naïve, simple*).

I take it that you've been absolutely candid with me and that you are not involved in the affair.

Entendo que estás sendo totalmente sincero comigo e que non estás implicado no asunto.

capacious (adx): das persoas de mente ampla e grandes calidades ou capacidades intelectuais dise que son capaces (*capable*); cando se fala de construcións ou recintos, etc., utilizámo-lo adxectivo espacioso.

When the bell rang, she put her knitting in one of the capacious pockets of her apron and went to open the door.

Cando soou o timbre, puxo o labor nun dos grandes petos do seu mandil e foi abri-la porta.

cavil (v): o substantivo LAT. *cavilla* (broma, chanza) produciu un verbo *cavillare* co significado de ‘discorrer con sofismas’. O inglés conservou unha desas compoñentes semánticas para face-lo seu *cavil* (criticar; protestar), e o galego, a outra (discorrer).

John could find nothing to cavil at.

John non achou nada que poder criticar.

complexion (n): o LAT. *complexio* (fasquía xeral do corpo humano, porte) foi adaptado de diferente xeito nas dúas linguas: o galego foi, se cadra, máis fiel, xa que *complexión* (*constitution*) vén facendo referencia á constitución física da persoa, mentres que o inglés se refire unicamente á cute ou pel.

She has a fair complexion.

Ten unha cute moi fermosa.

constipated (pp e adx): un galego constipado ten os conductos respiratorios superiores inflamados e ateigados (<LAT. *constipare* < *cum*+*stipare*, 'ateigar, acugular') de mucosidade; pola contra, o que o inglés ten ateigado –e retraído– é o intestino.

Hungry babies may become constipated.

Os bebés que teñen fame poden retraerse.

cynic (adx): non confundámo-lo cinismo (*cynicism*, desvergoña, falsidade) dos cínicos (*cynical*) co simple escepticismo ou pesimismo.

According to all scholars, Pareto was a cynic, disillusioned by the society of his day.

Segundo tódolos estudiosos, Pareto era un escéptico, desilusionado pola sociedade da súa época.

deception (n): podemos dicir que o inglés, neste caso, toma o efecto para designa-la causa, pois é o engano o que nos provoca decepción (*dissappointment*).

You must forgive my little deceptions, but I'm unable to behave in any other way.

Tes que me perdoa-los meus pequenos enganos, pero son incapaz de me comportar doutro xeito.

devolution (n): este substantivo inglés ten a súa significación extraordinariamente minguada en comparación co galego, xa que se utiliza só para referirse á 'devolución de poder político ou competencias dende un goberno central a un goberno local ou rexional'.

There was a case for devolution for Scotland and Wales.

Había unha forte corrente de opinión favorable á autonomía de Escocia e Gales.

dispose (of) (v): *dispose* e *dispor* comparten unha mesma raíz (LAT. *disponere*, colocar no lugar máis axeitado) que explotaron de forma distinta; o galego conserva o senso de 'situar algo de xeito apropiado' e o inglés evolucionou cara a 'pór algo onde non moleste; desfacerse de algo'.

We have to dispose of the mice in our attic.

Témonos que librar dos ratos do faiado.

diversion (n): tanto o substantivo como o verbo (*divert*) ingleses quedaron nesta ocasión no que poderíamos chamar un estadio de evolución anterior ó dos seus homomorfos galegos: a diversión (*amusement*) consiste en desviar-la nosa atención das cousas que nos ocupan habitualmente.

After the terrorist attack, possible diversions of the troop convoys were considered.

Logo do atentado terrorista, estudiáronse posibles desviacións dos con-vois de tropas.

domestic (adx): o adx. LAT. *domesticus* fai referencia a todo o que ten que ver co *domus* –familia, fogar, patria. O galego conservou o senso de relación co fogar; o inglés, pola súa banda, o de relación co país, coa patria.

Domestic flights will not be delayed by the strike in French airports.

A folga dos aeroportos franceses non retrasará os voos nacionais.

ecstatically (adv): GREGO *statikós* produciu en primeiro lugar a idea de ‘parálise’, de ‘detención do movemento’ (estático, *static*), da que xurdiu a imaxe de parálise dos sentidos que caracteriza á éxtase .

Clarissa listened to his word ecstatically.

Clarissa escoitou as súas palabras con entusiasmo.

estate (n): é unha ‘propiedade inmoble’ que comparte a súa orixe etimolóxica con estado (*state*).

He bought an estate near Redding.

Mercou un terreo preto de Redding.

evoke (v): LAT. *evocare* (chamar, reclama-la presenza de, facer vir) pasou en inglés a te-lo significado de ‘facer vir un efecto’, é dicir, ‘producir, provocar’. Nótese tamén que LAT. *provocare* significa ‘facer vir, chamar para presentarse’.

The quarrel evoked the bitterest passions that had been quietly growing through the years.

A desputa espertou os paixóns máis baixas que medraran en silencio a través dos anos.

extenuate (v): extenuar significa en galego ‘deixar moi débil, facer feble’. Febleza e debilidade son as calidades que o *extenuate* inglés lle pretende conferir a un delicto, por exemplo.

His lawyer produced new evidence that extenuated the circumstances of the crime.

O seu avogado aportou novas probas que atenuaron as circunstancias do crime.

extravagant (n): LAT. *extravagari* significaba ‘camiñar ou saír fóra dos límites’; en galego, ‘fóra dos límites do común’ (*eccentric*); en inglés ‘exceeding the bounds of economy or necessity in expenditure, mode of living, etc.’

He said his wife was extravagant and wanted to divorce her.

Dixo que a súa muller era unha desbaldidora e que quería divorciarse dela.

florid (adx): o significado ‘cheo de flores’ –que se conservou en galego: florido (*full of flowers*)– desta palabra (<LAT. *floridus*) evolucionou cara a ‘cheo de cor’ e logo, para referirse á cara ou pel, a ‘colorado, encarnado, rubio’.

She is a cheerful woman with florid complexion.

É unha muller risoña e cunha cara colorada.

genial (n): o *Genius* latino era unha divindade tutelar particular de cada persoa, o espírito da relación social; este foi o sentido que perdurou en inglés

–afable, amigable, agradable–, mentres que o galego preferiu conserva-la influencia do deus sobre a capacidade intelectual do individuo –xenial (*of a genius*).

He waved genially to several people as they passed.

Saudou amigablemente a varias persoas que pasaban.

gratuity (n): LAT. *gratuitas* é o que se dá libre e espontaneamente (< *gratis* por gracia, como favor), de onde procede a propina inglesa. En galego conser-vouse a palabra como substantivo abstracto: a calidade do gratuíto (*gratui-tousness*).

Is one allowed to offer gratuities to the guides?

¿Pódeselles dar propinas ós guías?

inhabitable (adx): derivado do verbo *inhabit* < LAT. *in+habitare*, é dicir, habi-tar en, vivir en. ‘Inhabitable’ dise en inglés *uninhabitable*.

Despite his many contemptuous remarks about it, I found the house rat-her inhabitable.

Malia os seus moitos comentarios despectivos, semelloume unha casa bastante habitable.

intimate (v): este verbo inglés deriva de LAT. *intimatus* –que foi dado a coñe-cer, que foi feito público–, de onde provén o significado de ‘suxerir, insi-nuar’; o ‘intimar’ galego deriva de LAT. *intimus*, ‘íntimo, de confianza’, de onde ‘facerse íntimo’ (*become intimate*).

She had earlier intimated her disapproval of the plan.

Ela xa suxerira antes o seu rexeitamento do plan.

intoxicated (adx): refírese exclusivamente a unha ‘intoxicación etílica’. Cal-quera outro intoxicado é en inglés *poisoned*.

Thompson and me went into town to celebrate our birthdays and got thoroughly intoxicated.

Thompson e mais eu fomos á cidade a celebra-los nosos aniversarios e collemos unha boa chea.

jubilation (n): a ledicia da xubilación (LAT. *iubilare*, berrar por ledicia, > *iubi-latío*, berro de ledicia) consistía en non ter que traballar máis. Como en moi-tos outros casos, o galego fixouse nun dos matices da palabra (a fin da vida laboral, *retirement* en inglés), e o inglés noutro (ledicia, celebración festiva. Nótese que este é tamén o significado de ‘xúbilo’ en galego.

Their jubilation didn’t last long: the following week they lost the game.

A ledicia duroulles pouco: á semana seguinte perderon o partido.

matron (n): a *matrona* latina era unha muller casada e con fillos. De alí pasou ó galego como a ‘muller que axuda a trae-los cativos ó mundo’ (*midwife* en inglés). En inglés esta muller foi ascendida ó cargo de ‘enfermeira xefa’, ain-da que, por outra parte, se conserva tamén o significado de ‘muller (madura) casada e con fillos’.

The matron summoned the nurses for a meeting.

A enfermeira xefe chamou as enfermeiras para unha reunión.

molest (v): LAT. *molestare*, ser unha carga, pasou a significar ‘ser un encordio, estorbar, importunar’. En inglés especializouse no uso: ‘causar aflicción, anoxar, vexa-las persoas’ e, por fin, ‘acosar sexualmente’.

She killed a man who was molesting her.

Matou un home que a estaba acosando sexualmente.

motorist (n): en inglés úsase para designa-las persoas que conducen un automóbil (é dicir, un vehículo de motor), non unha moto (neste caso úsase *motorcyclist*).

Motorists honked all the time during the traffic jam.

Os automobilistas tocaron a bucina durante todo o atasco.

obsequious (adx): cando un é demasiado obsequioso (*obliging*), chega a ser servil, abaixado e submisivo, que é o significado deste adxectivo inglés.

He is só obliging he is almost obsequious.

É tan atento que mesmo resulta servil.

occurrence (n): ocorrencia (*idea*) significa en galego a ‘idea que nos vén á cabeza, que se presenta, que aparece’ mais o termo inglés refírese ó acto de aparecer, de darse, de suceder algo.

We were delayed by several unexpected occurrences.

Retrasámonos por mor de varios acontecementos imprevistos.

official (n): LAT. *officialis* é o traballador que cumpre o seu deber, o seu *officium*, de onde derivou o significado de funcionario (do Estado). En galego, un oficial é un traballador que superou o grao de aprendiz, de onde: militar con graduación entre alférez e capitán.

Russian officials denied the possibility of a compensation.

Funcionarios rusos rexeitaron a posibilidade dunha compensación.

parochial (adx): do GREGO *paroikós* (que vive preto de) deriva LAT. *parrochia* (comunidade eclesiástica baixo a xurisdicción dun párroco), da que o galego conserva o significado en ‘parroquia’ (*parish*). Do sentido orixinal de ‘proximidade, estreitura (das relacións entre veciños)’ derivou o inglés en significado de ‘limitado, estreito (de miras)’.

His is a parochial mentality.

Ten unha mentalidade moi estreita.

petrol (n): é o produto do petróleo (*oil, petroleum*), o que en galego chamamos gasolina.

Petrol is much cheaper abroad.

A gasolina é moito máis barata no estranxeiro.

physician (n): non se ocupa do estudio da física (< GREGO *physiké*, ciencia natural), que é a ocupación do *physicist*, senón da saúde física da persoa.

It is unlikely that the number of physicians will increase next year.

Non é probable que o número de médicos aumente o ano que vén.

precinct (n): LAT. *praecingere* significa ‘cinguir, rodear ou arrodear’. O seu participio *praecinctus* tomouse en galego como o ‘obxecto co que se arrodeia unha cousa’ (precinto, *seal*), pero en inglés como a ‘cousa arrodeada’.

Smoking is not allowed in the precinct.

Está prohibido fumar no recinto.

preoccupied (adx): as preocupacións inglesas (LAT. *praeoccupatio*, ocupación previa ou anticipada –da mente) limítanse a ocupar ou distrae-la nosa mente, a absobernos nos nosos pensamentos. O galego que estea preocupado (*worried*) ten problemas máis serios e está desacougado.

She seemed rather preoccupied and distant.

Semellaba estar absorta e distante.

preservative (n): se lemos nunha lata de conservas *no preservatives*, non quere dicir que as sardiñas sexan especialmente prolíficas, senón que a lata non contén conservantes, xa que *preservative* é ‘calquera substancia que sirva para evita-la descomposición dos alimentos ou outras substancias’. Preservativo dise en inglés *contraceptive*.

This timber should be treated with a preservative before beginning to build the house.

A esta madeira deberíasele aplicar un conservante antes de comezar a construí-la casa.

reclamation (n): é a ‘recupeación de obxectos usados para a súa reciclaxe’, de LAT. *reclamare*, ‘berrar ou pedir en voz alta’, de onde deriva tamén a reclamación galega (*complaint*).

We should encourage reclamation and recycling.

Debemos promove-la recuperación e reciclaxe de materiais.

remove (v): LAT. *movere* (mover, trasladar) produciu LAT. *removere* (mover máis, retirar, afastar). Como noutros casos, o galego explotou un dos matices: *remove* (*change over; clear away*) é ‘mover, revolver, altera-la orde das cousas’; por outro lado, a partir do significado ‘retirar, afastar’ evolucionou o de ‘tirar de, extraer, sacar’ en inglés.

The debris was removed from the building site before 12.

Levaron o entullo do terreo antes das doce.

rotund (adx): o *rotundus* latino significaba ‘redondo, redondeado’, polo que é doado ve-la relación co seu significado actual (gordo). Tamén do sentido de ‘redondo’ (e polo tanto ‘rematado, perfecto’) deriva o ‘rotundo’ galego (*complete, categorical*): ‘preciso, terminante, categórico’.

The receptionist of that ramshackle hotel was leaning against the table, scratching his rotund stomach.

O recepcionista daquel descrocado hotel estaba apoiado na mesa, a rasca-lo seu enorme estómago.

suburb (n): tanto o *suburb* (barrio residencial) inglés como o suburbio (*slum*) galego son barrios periféricos das cidades; pero mentres nas cidades e vilas galegas o nivel de vida máis alto estaba tradicionalmente no centro urbano, na cultura inglesa sucedía ó revés, xa que o centro das vilas era un lugar exclusivamente de traballo.

Their families have always lived in a luxurious suburb East of London, a kind a British Bel Air.

As súas familias viviron sempre nunha luxosa zona residencial preto de Londres, unha especie de Bel Air británico.

traduce (v): LAT. *traducere* significa 'levar a outro lado', pero tamén 'facer circular unha opinión', de onde deriva 'facer circular unha mala opinión ou unha mala idea' e mesmo 'expor publicamente ou someter a escarnio unha persoa'.

He has been translating all his relatives for years.

Leva anos calumniando a tódolos seus parentes.

truant (adx): a hipotética forma céltica **trugantos* (pobre, esmoleiro) produciu o *truand* occitano: 'mendigo'. De aí, pasou a significar 'persoa que non cumpre coa súa obriga, desvergoñado'. Máis tarde, e como en tantas outras ocasións, a palabra seguiu evolucións diferentes en galego e inglés; 'desvergoñado, mentireiro; moicante' na nosa lingua e 'alumno que falta á clase' na outra.

I found the truant playing by the river.

Atopei o alumno que faltou á clase xogando á beira do río.

vicious (adx): do significado 'vicioso, depravado' derivou o de 'perverso, malvado, inclinado a utiliza-la violencia', un dos actuais significados deste adxectivo inglés.

There's a vicious streak in him.

Ten unha vea violenta.

visitation (n): tense especializado case exclusivamente para as visitas sobrenaturais ou aparicións. O resto das visitas son en inglés *visit*.

The medium promised that tonight I shall have a visitation.

O médium agoiroume que esta noite terei unha aparición.

voluble (adx): LAT. *volubilis* significa tanto 'que xira ou cambia ou se move con facilidade' como 'de lingua ou fala doada, que fala moito'. Unha vez máis, as evolucións foron dispares: 'locuaz' en inglés e 'voluble' (*inconstant*) en galego.

He became very voluble and told her everything.

Volveuse moi locuaz e contoullo todo.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

ÁLVAREZ LUGRÍS, Alberte. (1993). "Aproximación a una tipología de los falsos amigos", relatorio presentado no VII Simposio sobre Traducción Literaria y Científico-Técnica Inglés - Castellano, Catalán, Gallego y Vasco, celebrado en Cáceres.

— (1994). *Os falsos amigos da traducción do inglés ó galego: criterios de estudio e clasificación*. Tese de licenciatura. Santiago de Compostela: Universidade.

- (1995). “Os falsos amigos da traducción”. en *Donaire*, 5, outubro, pp. 8-15.
- (1997). *Os falsos amigos da traducción. Criterios de estudio e clasificación*. Serie Humanidades e Ciencias Xurídico-Sociais, nº 10. Vigo: Servicio de publicacións da Universidade de Vigo.
- (en prensa). “Praecavere Necessè Est, Or Tu Quoque, Brutus?”, relatorio presentado no *TNE Second International Conference on Current Trends in the Studies of Translating and Interpreting*, Budapest, 5-7 de setembro de 1996.
- CARTAGENA, Nelson e GAUGER, Hans Martin. (1986). *Vergleichende Grammatiken Deutsch-Spanisch*. Speyer. Duden.
- COSERIU, Eugen. (1992). *Competencia lingüística. Elementos de la teoría del hablar*. Madrid: Gredos.
- KOESSLER, M. (1928). *Les faux amis ou les trahisons du vocabulaire anglais*. Paris: Vuibert. Reeditado en 1946.
- (1946). *Les faux amis ou les pièges du vocabulaire anglais*. Paris: Vuibert.
- KUDELA, Jean. (1980). “Processus de déétymonisation et typologie des ‘faux-amis’ français en serbo-croate”, en *Cahiers de l’Institut de Linguistique de Louvain*, nº 6, p. 153-180.
- WANDRUSZKA, Mario. (1969). *Sprachen: vergleichbar und unvergleichlich*, München: Piper. Cito pola traducción española de Elena Bombín (1976) *Nuestros idiomas: comparables e incomparables*. Madrid: Gredos.
- WANDRUSZKA, Mario. (1975). “Über die Natur natürlicher Sprachen”, in Schlieben-Lange, Brigitte (ed.) *Sprachtheorie*. Hamburg: Hoffmann und Campe, p. 319-342.
- (1977). “‘Falsche Freunde’: ein linguistisches Problem und seine Lösung”, in *Festschrift für Julius Wilhelm. Zeitschrift für Französische Sprache un Literatur*.
- WILCZYNSKA, Weronika. (1989). “Un dictionnaire de faux-amis: pour quoi faire?” en *Le Français dans le monde*, agosto-setembro, número especial *Lexiques*, p. 179-186.